ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1964

Vyhlásené: 29.06.1964 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

127

VYHLÁŠKA
Ministerstva dopravy
z 20. júna 1964
o mestskom prepravnom poriadku

Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovuje podľa § 4 ods. 2 a § 29 zákona č. 51/1964 Zb. o dráhach, podľa § 7 vl. nar. č. 36/1951 Zb., ktorým sa vykonáva zákon o úprave podnikania v cestnej doprave, a na vykonanie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. a Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb.:

PRVÁ ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Mestský prepravný podnik (ďalej len „prepravný podnik“) podrobne upravuje vzťahy, ktoré vznikajú pri vykonávaní hromadnej prepravy osôb mestskými dráhami (tramvajovými dráhami, trolejbusovými dráhami a mestskými rýchlodráhami) a na mestských autobusových linkách medzi prevádzateľom prepravy (ďalej len „dopravca“) a jej účastníkmi, okrem cenových vzťahov, ktoré upravujú tarify.

(2) Prepravný poriadok platí aj pre lanové dráhy, ktoré sú súčasťou mestskej dopravy.

§ 2

Ustanovenia prepravného poriadku sa musia uplatňovať tak, aby sa v súlade so spoločenskými záujmami prepravné služby zabezpečovali obyvateľstvu čo najlepšie a aby sa úlohy plánované na uspokojenie prepravných potrieb občanov plnili s najväčšou možnou úsporou spoločenskej práce.

§ 3

(1) Pracovníci dopravcu, ktorí sú poverení kontrolou dopravnej služby a ktorí majú kontrolný odznak alebo kontrolný preukaz, a pracovníci dopravnej služby v rovnošate (ďalej len „oprávnení pracovníci“) môžu dávať cestujúcim a účastníkom objednanej cesty (§ 24 až 26) pokyny potrebné v záujme bezpečnosti a plynulosti dopravy. Ide najmä o pokyny, ktoré sa týkajú nastupovania a vystupovania, umiestnenia cestujúcich vo vozidle, uvoľnenia určitého priestoru vo vozidle, pripustenia batožín na prepravu a ich uloženia a zachovania pokoja a poriadku vo vozidle.

(2) Oprávnení pracovníci môžu ďalej vykonávať úkony, ktorými sa zabezpečuje a kontroluje plnenie prepravných a tarifných podmienok; k týmto úkonom patrí aj zisťovanie totožnosti cestujúcich a účastníkov objednanej cesty.

DRUHÁ ČASŤ
PREPRAVA OSÔB A ICH BATOŽÍN

Prvý oddiel
Pravidelná preprava osôb na mestských dráhach a na mestských autobusových linkách

§ 4
Vykonávanie pravidelnej prepravy

(1) Pravidelná preprava osôb sa vykonáva na linkách mestských dráh a na mestských autobusových linkách, ktoré sú uvedené v platných cestovných poriadkoch alebo inak zverejnené. Linky sa musia viesť tak, aby sa pri zachovaní hospodárnosti dopravy v najväčšej miere uspokojili prepravné potreby občanov.

(2) Vo vozidlách pravidelnej prepravy osôb sa môže zaviesť prevádzka, v ktorej cestujúci je povinný vykonať sám niektoré úkony spojené s platením cestovného (prepravného), prípadne so zaobstaraním cestovného lístka (ďalej len „S-prevádzka“).

§ 5
Cestovné poriadky

(1) Dopravca zostavuje a vydáva vývesné cestovné poriadky a predajné knižné cestovné poriadky.

(2) Dopravca je povinný vyvesiť na každej zastávke alebo stanici (ďalej len „zastávka“), s výnimkou mimoriadne zriadených dočasných zastávok, vývesný cestovný poriadok, ktorý musí obsahovať aspoň tieto údaje:

a) názov dopravcu,

b) názov zastávky, v ktorej je cestovný poriadok vyvesený,

c) označenie a smer (cieľovú zastávku) jednotlivej linky prechádzajúcej zastávkou,

d) deň, od ktorého cestovný poriadok platí,

e) časy odchodov vozidiel (súprav vozidiel) jednotlivej linky zo zastávky; v čase, v ktorom vozidlá jednotlivej linky prechádzajú zastávkou v kratšom časovom rozpätí ako 15 minút, možno uviesť iba údaj o tomto časovom rozpätí,

f) údaj o tom, že na linke je zavedená S-prevádzka.

(3) Trvalé zmeny cestovného poriadku musí dopravca vo vyvesených cestovných poriadkoch urobiť včas a čitateľne. Predvídané dočasné odchýlky od cestovného poriadku vyvolané dopravcom je dopravca povinný vopred oznámiť na zastávkach osobitnými výveskami; nepredvídané dočasné odchýlky oznamuje, ak možno predpokladať, že budú trvať dlhšie ako 12 hodín.

(4) Dopravca je povinný dbať na správnosť údajov, ktoré sú obsiahnuté vo vyvesených cestovných poriadkoch a vo výveskách. Vyvesené cestovné poriadky a výsky, ktoré stratili platnosť, sú poškodené alebo nečitateľné, dopravca musí odstrániť, prípadne vymeniť, a to v prípade ich neplatnosti neodkladne.

(5) Knižný cestovný poriadok musí poskytovať presný prehľad o celkovom usporiadaní liniek i o prevádzke na jednotlivej linke a umožňovať občanom ľahkú orientáciu. Ak to vyžaduje verejný záujem, Ministerstvo dopravy alebo krajský národný výbor môže uložiť dopravcovi, aby vydal knižný cestovný poriadok.

§ 6
Právo na prepravu

(1) Občan, ktorý splní podmienky ustanovené prepravným poriadkom a tarifou, má právo, aby ho dopravca riadne a včas podľa cestovného poriadku prepravil do cieľovej zastávky. Ak ho dopravca nemôže z nástupnej zastávky prepraviť vozidlom, pre ktoré bol tarifne odbavený, alebo ak sa znemožnilo pokračovanie v začatej ceste, cestujúci má právo na prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne aj inej linky, a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného.

(2) Právo na prepravu určitým spojom linky má občan len vtedy, ak vozidlo nie je plne obsadené.

(3) Preprava detí do 6 rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov nie je dovolená. Ak sú všetky miesta na sedenie vo vozidle obsadené, môže cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom obsadiť len jedno miesto na sedenie; kedy má cestujúci právo na bezplatnú prepravu detí, určuje tarifa.

§ 7
Vylúčenie osôb z prepravy

(1) Do vozidla nemajú prístup alebo z prepravy môžu byť vylúčené osoby opité a osoby, ktoré pre chorobu a mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môžu byť spolucestujúcim na ťarchu. Dopravca je ďalej oprávnený z prepravy vylúčiť

a) osoby bez platného cestovného lístka, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné a prepravné, prípadne prirážky a pokuty,

b) osoby, ktoré ohrozujú bezpečnosť prevádzky, svoju vlastnú alebo ostatných cestujúcich, a osoby, ktoré napriek upozorneniu oprávneného pracovníka nedodržiavajú ustanovenia prepravného poriadku.

(2) Cestujúceho z prepravy vylúčiť po začatí cesty treba tak, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia alebo bezpečnosti z prepravy vylučovanej osoby.

§ 8
Preprava batožín

(1) Cestujúci má právo vziať so sebou do vozidla ako batožinu

a) veci, ktoré možno ľahko a rýchle naložiť a umiestniť vo vozidle,

b) živé zvieratá, ak sú splnené osobitné podmienky ustanovené pre ich prepravu (§ 11).

(2) Cestujúci smie vziať so sebou do vozidla najviac tri batožiny. Za batožinu sa nepovažujú drobné predmety, ktoré možno podľa potreby držať v lone alebo v ruke.

(3) Nie je dovolené, aby cestujúci bral so sebou do vozidla

a) veci, preprava ktorých je zakázaná všeobecne záväznými predpismi alebo opatreniami orgánov štátnej správy,

b) s výnimkami ustanovenými v § 10 nebezpečné látky a predmety, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch, oheň, poškodenie vozidla, ako aj úraz, otravu, popálenie a ochorenie ľudí a zvierat; osobitné predpisy ustanovujú nebezpečné látky a predmety vylúčené z prepravy menovite,

c) nabité strelné zbrane; toto ustanovenie sa nevzťahuje na strelné zbrane príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,

d) veci, ktoré pre nevhodný spôsob balenia môžu poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo,

e) veci, ktoré svojim zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod. by mohli byť cestujúcim na ťarchu,

f) batožinu, váha ktorej presahuje 50 kg, alebo batožiny, celková váha ktorých presahuje 50 kg,

g) predmet, rozmer ktorého je väčší ako 50x60x80 cm alebo predmet dlhší ako 300 cm pri priemere väčšom ako 20 cm, a ak ide o predmet tvaru dosky, ak je väčší ako 100x150 cm; na štvorkolieskové detské kočíky sa toto ustanovenie nevzťahuje.

(4) Batožiny musí cestujúci umiestniť vo vozidle tak, aby nesťažovali výkon služby vodičom a sprievodcom, najmä použitie brzdového zariadenia a neobmedzovali nastupovanie a vystupovanie cestujúcich a priechod vozidlom. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, musí sa batožina uložiť podľa pokynu sprievodcu (vodiča).

(5) Dozor na batožinu prislúcha len cestujúcemu, a to aj vtedy, ak je uložená v priestore vyhradenom na batožiny alebo na mieste určenom sprievodcom (vodičom).

§ 9
Preprava detských kočíkov

(1) Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako batožinu, pokiaľ to úprava, vybavenie a obsadenie vozidla dovoľuje, štvorkolieskový detský kočík. Na prepravu sa pripúšťajú len kočíky s dieťaťom; v čase zníženia nárokov na prepravu aj kočíky prázdne. V niektorých typoch vozidiel môže sa miestnou úpravou dopravcu (§ 23) preprava detských kočíkov celkom vylúčiť.

(2) Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť a vystúpiť len s vedomím sprievodcu a vo vozidlách s S-prevádzkou s vedomím vodiča. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať len jeden detský kočík; sprievodca (vodič) môže výnimočne povoliť prepravu druhého kočíka, pokiaľ to prevádzkové pomery na linke umožňujú.

(3) Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s kočíkom tými dvermi, ktoré určí sprievodca alebo vodič alebo ktoré sú pre nakladanie (vykladanie) kočíka určené miestnou úpravou dopravcu; kočík je povinný umiestniť vo vozidle podľa pokynu sprievodcu (vodiča) alebo v tej časti vozidla, ktorá je na prepravu kočíkov vyhradená miestnou úpravou dopravcu.

§ 10
Nebezpečné veci, preprava ktorých je dovolená za osobitných podmienok

(1) Ako batožinu možno vziať so sebou do vozidla prenosnú oceľovú fľašu s kvapalným vykurovacím plynom pre domácnosť. Na prepravu fliaš sa ustanovujú tieto podmienky:

a) cestujúci pri nastupovaní do vozidla je povinný ohlásiť prepravu fľaše sprievodcovi (vodičovi),

b) váha obsahu oceľovej fľaše môže byť najviac 10 kg,

c) fľaša je zvonku označená spôsobom predpísaným osobitnými predpismi,

d) fľaša nie je poškodená a má tesne uzavretý ochranný uzáver,

e) v jednom vozidle sa prepravuje len jedna fľaša s obsahom 10 kg alebo najviac dve fľaše menšieho obsahu,

f) cestujúci počet prepravy zabezpečí fľašu proti prevrhnutiu, pádu alebo mechanickému poškodeniu,

g) cestujúci umiestni fľašu v tej časti vozidla, ktorú určí sprievodca (vodič) alebo ktorá je na prepravu týchto fliaš vyhradená miestnou úpravou dopravcu; ak nie je týmto spôsobom určené miesto na umiestnenie fľaše, umiestni ju na zadnej, prípadne strednej plošine vozidla.

(2) Osoby, ktoré sú oprávnené nosiť strelné zbrane, môžu vziať so sebou do vozidla zároveň so zbraňou v primeranom množstve náboje, pokiaľ sú uložené v opaskoch na náboje, v poľovníckych kapsách a podobných obaloch.

(3) Elektrické akumulátory možno brať so sebou ako batožinu len vtedy, ak sú odplynovacie otvory zabezpečené zaskrutkovanou zátkou tak, aby z nich kvapalina nemohla vystreknúť; ak sú nabité, musia byť póly zabezpečené tak, aby nenastalo krátke spojenie. Elektrické akumulátory nesmú byť zvonku znečistené a musia byť vždy postavené na dlážku vozidla.

§ 11
Preprava živých zvierat

(1) Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako batožinu drobné domáce a iné malé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak sú uzavreté v klietkach, košoch alebo v iných vhodných schranách s nepriepustným dnom, a ak ich preprava nie je na ťarchu cestujúcim (napr. ak zapáchajú). Na prepravu schrán so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín.

(2) Bez schrany možno vziať do vozidla len psa; mimo času zvýšených nárokov na prepravu môže sprievodca (vodič) povoliť prepravu psa každej veľkosti. Na prepravu psov bez schrán sa ustanovujú tieto podmienky:

a) pes má bezpečný náhubok a drží sa na krátkej šnúre,

b) nejde o chorého, špinavého alebo zlého psa,

c) v jednom vozidle sa prepravuje najviac jeden pes.

(3) Miestnou úpravou dopravcu sa môže preprava živých zvierat na niektorých linkách alebo v niektorých vozidlách vylúčiť; toto oprávnenie dopravcu sa nevzťahuje na psov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov a na psov, ktorí sprevádzajú slepcov.

§ 12
Cestovné (prepravné)

(1) Cestujúci, pokiaľ nemá podľa tarify alebo osobitných predpisov právo na bezplatnú prepravu, je povinný za jednotlivú cestu alebo za právo prepravovať sa v určitom časovom období zaplatiť cestovné určené tarifou. Ak cestujúci uplatňuje právo na zľavnené cestovné, je povinný svoje právo bez vyzvania preukázať. Tarifa určuje, za ktoré batožiny je cestujúci povinný zaplatiť prepravné.

(2) Cestovné (prepravné) za jednotlivú cestu zaplatí cestujúci bez vyzvania ihneď po nastúpení do vozidla. Ak cestujúci platí sprievodcovi, treba, aby prispieval k plynulému odbaveniu platením cestovného (prepravného) v drobných peniazoch, t.j. v minciach, prípadne v papierových peniazoch do hodnoty 10 Kčs.

(3) Pri preprave vozidlom s S-prevádzkou je cestujúci povinný platiť cestovné a prepravné len v odpočítaných minciach. Odpočítané mince je cestujúci povinný si pripraviť pred nastúpením do vozidla a po vstupe do vozidla vhodiť bez vyzvania celú sumu naraz do určenej pokladničky; ak naraz platí za viac osôb, je povinný vopred ohlásiť ich počet a osoby musia s ním nastúpiť spoločne.

(4) Ak na linke s S-prevádzkou je zavedené odstupňované cestovné, cestujúci pred vhodením odpočítaného cestovného do pokladničky je povinný ohlásiť cieľovú zastávku. Ak tým istým spojom

pokračuje za ohlásenú zastávku, je povinný vhodiť do pokladničky ďalšie zodpovedajúce cestovné, a to najneskoršie pred odchodom z ohlásenej cieľovej zastávky.

(5) Cestujúci, ktorý nevyžaduje svoje právo na prepravu získané zaplatením cestovného, nemá právo na vrátenie zaplatených súm.

§ 13
Cestovné lístky

(1) V pravidelnej preprave osôb sa používajú cestovné lístky na jednotlivú cestu a cestovné lístky platné pre cesty v určitom časovom období - časové cestovné lístky (predplatné lístky, cestovné preukazy a pod.).

(2) Z cestovného lístku na jednotlivú cestu musia byť zrejmé údaje, ktoré umožňujú podľa povahy prevádzky kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia.

(3) Z časového cestovného lístku musia byť zrejmé najmä tieto údaje:

a) druh časového cestovného lístka,

b) doba platnosti,

c) prevádzkový rozsah platnosti (jednotlivá linka, cestovný úsek, celá sieť a pod.),

d) meno (názov) vlastníka cestovného lístka,

e) ak ide o predplatný časový cestovný lístok, výška cestovného,

f) názov organizácie, ktorá cestovný lístok vydala.

(4) Časové cestovné lístky musí cestujúci vyplniť podľa predtlače. Ak súčasťou časového cestovného lístka je podobizeň, musí zodpovedať podobe vlastníka a hlava na podobizni musí mať veľkosť najmenej 25x25 mm.

(5) Ak sa ako doklad o zaplatení cestovného na určité časové obdobie vydáva predplatná známka, je cestujúci povinný je celou plochou nalepiť na mieste, ktoré je určené predtlačou.

(6) Ak je cestujúcemu znemožnené využiť štvrťročný alebo celoročný cestovný lístok znejúci na jeho meno, a to najmenej na dobu jedného mesiaca pred ukončením jeho časovej platnosti, dopravca je povinný na žiadosť cestujúceho vykonať prevod časového cestovného lístka na druhú osobu; prevod možno vykonať len raz.

§ 14
Výdaj cestovných lístkov

(1) Cestujúci, ktorý vstúpi do vozidla bez platného cestovného lístka, je povinný bez vyzvania zaobstarať si cestovný lístok u sprievodcu. Ak vozidlo s S-prevádzkou má zariadenie na odber cestovných lístkov cestujúcimi, je povinný odobrať cestovný lístok po predchádzajúcom zaplatení cestovného.

(2) Ak dopravca na určitej zastávke vydáva cestovné lístky na jednotlivú cestu mimo vozidla, je cestujúci povinný zaobstarať si cestovný lístok pred nastúpením do vozidla.

(3) Cestujúci, ktorý pokračuje tým istým vozidlom v ceste za zastávku, do ktorej má platný cestovný lístok, je povinný bez vyzvania zaobstarať si cestovný lístok na ďalšiu cestu, a to najneskoršie pred odchodom z tejto zastávky.

(4) Ak je to z tarifných dôvodov potrebné, cestujúci pri zakupovaní cestovného lístka je povinný ohlásiť cieľ cesty. V takomto prípade sa musí cestujúcemu vydať cestovný lístok na prepravu až do ohlásenej cieľovej zastávky.

(5) Výška cestovného, ktorá je vyznačená na cestovnom lístku a na predplatných známkach, musí súhlasiť s cenou zaplateného cestovného. Cestujúci pri preberaní cestovného lístka alebo predplatenej známky je povinný sa presvedčiť či mu boli vydané podľa jeho údajov, prípadne či výška cestovného na nich vyznačená súhlasí so zaplateným cestovým; na neskoršie reklamácie cestujúceho dopravca neberie zreteľ.

(6) Ak cestujúci hrubo alebo opätovne porušil ustanovenia tohto poriadku alebo tarify o získaní zľavy cestovného a o používaní zľavneného cestovného preukazu alebo preukážky na zľavu cestovného, dopravca môže odmietnuť vydanie ďalšieho zľavneného cestovného preukazu alebo potvrdenie preukážky na zľavu cestovného až na dobu jedného roku.

§ 15
Základné podmienky použitia cestovného lístka

(1) Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy, ako aj v okamihu vystúpenia z vozidla.

(2) Cestovný lístok na jednotlivú cestu nemožno postúpiť inej osobe, ak sa cesta už nastúpila; časový cestovný lístok, ak znie na meno. Na cestovný lístok na jednotlivú cestu zakúpený mimo vozidla musí cestujúci nastúpiť do lehoty, ktorá je určená miestnou úpravou dopravcu. Dobu platnosti časových cestovných lístkov určuje tarifa.

(3) Cestovný lístok na jednotlivú cestu a časový cestovný lístok, na ktorom sa jeho použitie na jednotlivú cestu vyznačuje, platí pre prepravu priamou linkou do cieľovej stanice; ak cestujúci nemôže ísť do cieľovej zastávky priamou linkou alebo ak použitím ďalšej linky (liniek) dosiahne podstatné skrátenie cestovného času, je oprávnený ak tarifa alebo miestna úprava dopravcu neurčuje niečo iné, prestúpiť na inú linku. Prestupovať možno iba na tých zastávkach, kde sa linky naposledy križujú alebo rozchádzajú alebo kde to pripúšťa, prípadne ukladá miestna úprava dopravcu.

(4) Pri prestupovaní je cestujúci povinný nastúpiť do najbližšieho plne neobsadeného vozidla druhej linky; ak nepoužije toto vozidlo, ide o prerušenie cesty a pri nástupe do ďalšieho vozidla je povinný zaplatiť nové cestovné. Ak je to z tarifných dôvodov potrebné, cestujúci je povinný pri prestupovaní ohlásiť, a to tak vo vozidle so sprievodcom, ako aj vo vozidle s S-prevádzkou, cieľovú zastávku. S cestovným lístok na jednotlivú cestu možno prestúpiť do vozidla s S-prevádzkou len vtedy, ak to pripúšťa miestna úprava dopravcu.

(5) Ak cestujúci pri nastúpení do vozidla má už platný cestovný lístok, je povinný ho ihneď a bez vyzvania predložiť na nahliadnutie, prípadne na vyznačenie jeho použitia sprievodcovi. Vo vozidle s S-prevádzkou sa cestujúci s cestovným lístkom iba preukazuje. Cestovné lístky sa nesmú predkladať na nahliadnutie alebo použiť na preukazovanie zložené alebo vložené do nepriehľadných obalov alebo inak nečitateľné.

(6) Zľavnený cestovný lístok sa považuje za platný len v spojení s platnou preukážkou na zľavu cestovného.

§ 16
Neplatnosť cestovných lístkov

(1) Časový cestovný lístok je neplatný,

a) ak bol vydaný na základe nesprávnych údajov,

b) ak v čase použitia nemá časovo zodpovedajúcu predplatnú známku, ktorá je celou plochou prilepená,

c) ak nemá predpísanú podobizeň alebo ak podobizeň bola neoprávnene vymenená,

d) ak jeho údaje nezodpovedajú už skutočnosti,

e) ak nebol riadne vyplnený a potvrdený alebo ak jeho údaje boli neoprávnene pozmenené,

f) ak z neho nemožno s určitosťou zistiť potrebné údaje, najmä pre jeho poškodenie alebo pošpinenie,

g) ak uplynula doba jeho platnosti,

h) ak ho použila neoprávnená osoba.

(2) Cestovný lístok pre jednotlivú cestu je neplatný,

a) ak je poškodený alebo pošpinený tak, že z neho nie sú zrejmé potrebné údaje alebo

b) ak cestujúci nedodržal podmienky, ktoré sú určené pre jeho použitie.

§ 17
Preukážky na zľavu cestovného

(1) Pokiaľ tarifa neurčuje niečo iné, cestujúci preukazuje právo na zľavu cestovného osobitnou preukážkou. Ak má dopravca pochybnosti o splnení podmienok pre poskytovanie zľavy cestovného, je oprávnený požadovať ďalšie doklady; kým nárok na zľavu cestovného nie je preukázaný, dopravca môže odoprieť poskytnutie zľavy cestovného.

(2) Pre preukážky na zľavu cestovného platia primerane ustanovenia § 13 ods. 3 a 4 a § 16 ods. 1.

§ 18
Kontrola cestovných lístkov, preukážok na zľavu cestovného a platenia cestovného

(1) Cestujúci na vyzvanie oprávneného pracovníka je povinný hocikedy počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z vozidla predložiť na nahliadnutie cestovný lístok, prípadne preukážku na zľavu cestovného. Dopravca môže miestnou úpravou (§ 23) rozšíriť povinnosť cestujúcich predložiť cestovné lístky aj na uzavretý priestor zastávky. Vo vozidle s S-prevádzkou je cestujúci povinný na vyzvanie predložiť na nahliadnutie odpočítané mince pripravené na vhodenie do pokladničky.

(2) Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa odseku 1 nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť cestovné a osobitnú prirážku. Prirážka je 30 Kčs, ak si cestujúci nezaobstará cestovný lístok na batožinu, päťnásobok tarifného prepravného. Vo vozidle s S-prevádzkou zaplatí uvedené sumy cestujúci bez platného cestovného lístka, ktorý nezaplatil naraz celé cestovné (prepravné) hneď po nastúpení alebo u ktorého oprávnený pracovník pri vhadzovaní mincí do pokladničky zistí, že si pripravil menšiu sumu, ako je cestovné (prepravné). Ak na linke s S-prevádzkou je zavedené odstupňované cestovné, túto sumu zaplatí aj cestujúci, ktorý pokračuje tým istým spojom za ohlásenú cieľovú zastávku bez toho, že by najneskoršie pred odchodom z ohlásenej zastávky vhodil do pokladničky ďalšie zodpovedajúce cestovné.

(3) Ak oprávnený pracovník zistí, že sa cestujúci preukazuje neplatným časovým cestovným lístkom alebo neplatnou preukážkou na zľavu cestovného, je povinný ich odobrať. Za odobratý časový cestovný lístok cestujúci nemá nárok na vrátenie zaplateného cestovného. Dopravca miestnou úpravou môže určiť, kedy možno určitý nedostatok časového cestovného lístka alebo preukážky na zľavu cestovného dodatočne odstrániť a za akých podmienok ich v takomto prípade možno cestujúcemu ponechať, prípadne vrátiť.

§ 19
Preskúmanie batožín

(1) Ak oprávnený pracovník má pochybnosti o tom, či veci, ktoré cestujúci vzal so sebou do vozidla, vyhovujú predchádzajúcim ustanoveniam je oprávnený sa presvedčiť v prítomnosti cestujúceho o ich povahe a obsahu. Ak cestujúci odmietne preskúmanie batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci (zvieratá), ktoré cestujúci vezie so sebou, sú z prepravy vylúčené, je cestujúci povinný ich z vozidla odstrániť.

(2) Cestujúci, ktorý vzal so sebou do vozidla nebezpečné látky a predmety z prepravy vylúčené alebo nabitú strelnú zbraň, zaplatí za každú takúto batožinu pokutu vo výške 60 Kčs.

§ 20
Povinnosti dopravcu

(1) Dopravca je povinný prepravovať cestujúcich s odbornou starostlivosťou. Pri preprave je najmä povinný zaisťovať bezpečnosť cestujúcich, poriadok a pokoj vo vozidle. V styku s cestujúcimi sú pracovníci dopravcu povinní dodržiavať všeobecné pravidlá socialistického spolužitia.

(2) Pri vykonávaní pravidelnej prepravy osôb je dopravca povinný vynaložiť všetko úsilie na dodržanie platných cestovných poriadkov. Ak sa prevádzka preruší na čas dlhší ako 15 minút, dopravca je povinný na žiadosť cestujúceho písomne potvrdiť dĺžku, prípadne miesto (úsek) prerušenia.

(3) Vozidlá, ktoré použijú na prepravu cestujúcich, musia byť v riadnom technickom stave a priestor pre cestujúcich, včítane stúpadiel vo vozidla, sa musí udržiavať v náležitej čistote. Počas jazdy sa musí zabezpečiť dostatočné vetranie vozidla.

(4) Vozidlo (súprava vozidiel) určené na prepravu cestujúcich musí sa na prednej časti výrazne označiť číslom alebo iným označením linky, cieľovou zastávkou linky v smere jazdy, ak ide o vozidlo s S-prevádzkou, označením tejto prevádzky. Označenie linky musí byť čitateľné aj za tmy. Na pravom boku každého vozidla v smere jazdy sa musia umiestniť orientačné tabuľky viditeľné z vonku i znútra vozidla, z ktorých je zrejmé označenie linky, smer jazdy k cieľovej zastávke, prípadne že ide o vozidlo s S-prevádzkou. Zadná časť vozidla (súpravy vozidiel) musí sa tak isto označiť číslom alebo iným označením linky.

(5) Trvalo zriadená zastávka musí mať v každom smere tabuľku s označením názvu zastávky, s údajom, o aký druh zastávky ide (stála, na znamenie, občasná), a číslami (písmenami) predchádzajúcich liniek.

(6) Sprievodca je povinný vyvolať názov zastávky a to najneskoršie pri zastavení vozidla. Vo vozidlách s S-prevádzkou má túto povinnosť vodič, avšak len vtedy, ak má vozidlo rozhlasové zariadenie.

(7) Ak na zastávke stojí súčasne viac vozidiel (súprav vozidiel), dopravca je povinný znovu zastaviť každé tretie vozidlo (súpravu) pri označení zastávky; toto ustanovenie sa nevzťahuje na

konečné zastávky, na zastávky osobitne vybavené na hromadné nastupovanie cestujúcich a na zastávky, na ktorých sa prevádzka miestnou úpravou dopravcu riadi odchylným spôsobom.

(8) Sprievodca je povinný dať určené zvukové znamenie na odchod až po skončení vystupovania a nastupovania cestujúcich; vo vozidle so sprievodcom znamenie je súčasne upozornením pre cestujúcich o skončení vystupovania a nastupovania. Vo vozidle sa S-prevádzkou dá toto upozornenie vodič osobitným zvukovým a optickým zariadením vozidla.

§ 21
Starostlivosť o cestujúcich

(1) Podľa rozsahu prepravy a miestnych potrieb dopravca zriaďuje zariadenia, ktorými zvyšuje úroveň prepravy, ako informačné kancelárie, výdajne prepravy, ako informačné kancelárie, výdajne časových cestovných lístkov a predplatných známok a podobne. Svoje zariadenia určené na používanie cestujúcimi je povinný udržiavať v náležitej čistote, osvetľovať ich a zabezpečovať ich včasné otvorenie podľa potrieb cestujúcich. Osobám, ktoré nemajú prístup do vozidla, nie je dovolené zdržiavať sa ani v týchto zariadeniach; predmety a zvieratá, ktoré nie je dovolené brať so sebou do vozidla, nesmú sa brať ani do týchto zariadení.

(2) Pre choré osoby, invalidov a tehotné ženy sa v každom vozidle musí vyhradiť aspoň jedno miesto na sedenie; vyhradené miesto treba zreteľne označiť.

(3) Sprievodca (vodič) je povinný v spolupráci s cestujúcimi starať sa o ich pohodlnú a bezpečnú prepravu; osobitnú pozornosť venuje deťom starším ako 6 rokov, pokiaľ cestujú bez sprievodcu.

(4) Ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrenia a ak cestujúci nie je schopný sám vyhľadať lekársku pomoc, dopravca sa postará o jeho premiestnenie z vozidla.

(5) Dopravca informuje občanov včas a vhodným spôsobom (dennou tlačou, rozhlasom, výveskami umiestnenými na zastávkach a vo vozidlách a pod.) o všetkých závažných skutočnostiach, ktoré majú vzťah k cestujúcej verejnosti, najmä o vykonaní miestnej úpravy podľa § 23, o zriadení novej linky, a to aj dočasnej o posilnení prepravy na linkách s S-prevádzkou, o zavedení S-prevádzky na ďalších linkách, o zmenách tarify a pod.

(6) Na požiadanie cestujúceho predloží mu dopravca na pracoviskách určených pre styk s cestujúcimi na nahliadnutie tento prepravný poriadok, cestovný poriadok (poriadky), tarifu ako aj miestne úpravy ním vykonané. Ďalej dopravca poskytne informácie, ktoré súvisia s prepravou.

§ 22
Povinnosti cestujúcich

(1) Cestujúci sú povinní uvedomelou disciplínou, pozornosťou a opatrnosťou primeranou povahe prevádzky, zachovávaním ustanovení tohto poriadku a ostatných predpisov týkajúcich sa prepravy, ako všeobecných pravidiel socialistického spolužitia prispievať k poriadku, bezpečnosti a plynulosti mestskej hromadnej prepravy osôb. Povinní sú dbať aj na miestne úpravy vykonané dopravcom podľa § 23 a na pokyny dopravcu, ktoré sú uvedené na výveskách, zverejnené iným spôsobom alebo ktoré dajú oprávnení pracovníci ústne, prípadne zvukovým a optickým zariadením vozidla.

(2) Cestujúci sa musia sami starať, aby na nástupnej zastávke včas nastúpil do vozidla, na správnej zastávke prestúpili a na cieľovej zastávke včas vystúpili. Kde to prevádzka na zastávke umožňuje, cestujúci nastupujú do vozidla v poradí, v akom na zastávku prišli.

(3) Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť len na zastávke, a ak vozidlo nie je v pohybe. Ak ide o zastávku, kde sa vozidlo zastavuje len na znamenie, cestujúci, ktorý chce

nastúpiť, musí dať vodičovi vozidla včas znamenie zdvihnutím ruky; cestujúci, ktorý chce na takejto zastávke vystúpiť, musí o tom včas upovedomiť sprievodcu, a ak ide o vozidlo s S-prevádzkou, vodiča (len keď vozidlo stojí).

(4) Ak na zastávke súčasne stojí viac vozidiel (súprav), cestujúci, ak nejde o výnimku uvedenú v § 20 ods. 7, smú nastúpiť len do prvých dvoch vozidiel. Nastupovať a vystupovať smú len tými dverami, ktoré sú určené na nastupovanie alebo vystupovanie. Vo dverách vozidla, ktoré možno použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci cestujúci majú prednosť. Cestujúci, ktorí stoja vo vozidle, sú povinní sa za jazdy držať.

(5) Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, sú cestujúci povinní na pokyn oprávneného pracovníka z vozidla vystúpiť, a ak chcú v ceste pokračovať, na jeho pokyn včas nastúpiť.

(6) Ak pre starú alebo chorú osobu, invalida a tehotnú ženu treba ďalšie miesto na sedenie, cestujúci je povinný na vyzvanie oprávneného pracovníka miesto uvoľniť. Cestujúci je ďalej povinný umožniť naloženie, vyloženie a umiestnenie detského kočíka vo vozidle.

(7) Cestujúci sa musí zdržať všetkého, čo by mohlo ohroziť bezpečnosť a plynulosť prepravy, poriadok vo vozidle alebo pôsobiť rušivo na pracovníkov dopravcu pri výkone ich služby alebo spôsobiť škodu dopravcovi alebo cestujúcim. Cestujúcim nie je dovolené najmä

a) naskakovať a vyskakovať za jazdy, otvárať okná vozidla a vonkajšie dvere, vykláňať sa z vozidiel a zdržiavať sa na stúpadlách,

b) vystupovať alebo nastupovať, len čo sprievodca (vo vozidle s S-prevádzkou vodič) dá znamenie podľa § 20 ods. 8; ďalej nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré oprávnený pracovník vyhlásil za obsadené,

c) zdržiavať sa v priestore, ktorý je vyhradený pre vodiča, a v priestoroch, ktoré sú určené na vystupovanie a nastupovanie, ak to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu ostatných cestujúcich a vo vozidlách s S-prevádzkou ich tarifnému odbaveniu,

d) dávať alebo napodobniť znamenia používané dopravcom na prevádzku, uvádzať do činnosti návestné zariadenia dopravcu, prípadne zariadenia určené na pohon a používať zariadenia, ktoré sú určené na obsluhu vozidiel a výhybiek,

e) prihovárať sa počas jazdy vodičovi,

f) fajčiť vo vozidlách,

g) nechať stáť alebo kľačať deti na sedadlách, pokiaľ by mohli znečistiť sedadlá, alebo ak je tento spôsob prepravy na ťarchu cestujúcim,

h) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla,

ch) odkladať veci a zvieratá na sedadlo a umiestňovať deti a veci na brzdovom zariadení,

i) pískať, spievať, hlučne sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji (aj púšťať reprodukovanú hudbu a reč) vo vozidle.

(8) Cestujúci, ktorý z hrubej nedbalosti alebo v opilosti znečistil vozidlo alebo iné zariadenia dopravcu a cestujúci, ktorý napriek upozorneniu, prípadne napomenutiu oprávneného pracovníka pokračuje v konaní uvedenom v predchádzajúcom odseku alebo v inom konaní, ktorým ohrozuje bezpečnosť alebo narušuje plynulosť prepravy, je povinný zaplatiť pokutu vo výške 30 Kčs.

(9) Cestujúci na vyzvanie oprávneného pracovníka je povinný preukázať svoju totožnosť.

§ 23
Miestne úpravy v pravidelnej preprave osôb

(1) Pokiaľ to miestne dopravné pomery vyžadujú, je dopravca oprávnený vykonať v pravidelnej preprave osôb osobitné miestne úpravy; odchylne od prepravného poriadku môže upraviť len podmienky ustanovené v § 6 ods. 3, § 8 ods. 3 písm. f) a g), § 9 a 11, § 12 ods. 4, § 15 a v § 22 ods. 4.

(2) Miestnou úpravou dopravca môže zabezpečiť prednostné použitie vozidla v určitom čase alebo z určitej zastávky pre niektoré skupiny cestujúcich (pre cesty pracujúcich do zamestnania a späť, žiakov do školy a späť a pod.); v takomto prípade pracovníci môžu žiadať predloženie dokladu o príslušnosti cestujúceho k zvýhodnenej skupine.

(3) Miestne úpravy nesmú znižovať bezpečnosť cestujúcich ani užívateľov pozemných komunikácií.

Druhý oddiel
Objednané cesty na mestských dráhach

§ 24
Základné ustanovenia

Pre objednané cesty na mestských dráhach platia primerane ustanovenia § 7, 8, 10, 11, 19, 20 ods. 1, 3 a 8, § 21 a § 22 ods. 1, 4, 5 a 7 až 9 s týmito odchýlkami:

a) počet batožín jednotlivého účastníka cesty nie je obmedzený,

b) objednávateľ sa s dopravcom môže dohodnúť o preprave väčších a ťažších batožín než pripúšťa § 8, o súčasnej preprave väčšieho počtu psov bez schrany a o možnosti fajčenia vo vozidle.

§ 25
Objednávka osobitnej cesty

(1) Osobitná cesta musí obsahovať všetky údaje, ktoré sú potrebné na uskutočňovanie a vyúčtovanie prepravy, najmä názov (meno), poštovú adresu a číslo telefónu objednávateľa, miesto a čas pristavenia vozidla, účel, smer, cieľ a čas trvania prepravy a počet účastníkov prepravy; ak objednávateľom je socialistická organizácia, ešte aj dáta jej bankového spojenia.

(2) Objednávka sa musí urobiť písomne.

§ 26
Dojednanie a plnenie prepravnej zmluvy

(1) Prepravná zmluva o osobitnej ceste na mestských dráhach vzniká okamihom, keď písomné prijatie objednávky došlo objednávateľovi. Zmluvou sa dopravca zaväzuje objednávateľovi prepraviť účastníkov cesty a ich batožiny do dojednaného miesta (miest) riadne a včas. Objednávateľ sa dopravcovi zaväzuje, že on a účastníci osobitnej cesty splnia dojednané a poriadkom ustanovené podmienky a že zaplatia prepravné, prípadne iné náhrady.

(2) Ak odpadne potreba dojednanej cesty, objednávateľ je povinný to bez meškania oznámiť dopravcovi. Tak isto dopravca je povinný, ak nemôže vykonať dojednanú osobitnú cestu alebo ak ju nemôže vykonať za dohodnutých podmienok, upovedomiť o tom bez meškania objednávateľa.

(3) Objednávateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy, ak dopravca nezačne s prepravou najneskoršie do jednej hodiny od dojednaného času začatia cesty.

(4) Objednávateľ osobitnej cesty je povinný určiť vedúceho výpravy, ktorý ako jeho zástupca zodpovedá za udržiavanie poriadku vo vozidle a za dodržiavanie bezpečnostných a prepravných predpisov účastníkmi cesty. Vedúci výpravy je povinný zabezpečiť, aby účastníci cesty pri jej pokračovaní boli včas prítomní; je tiež oprávnený s dopravcom dohodnúť zmenu dojednaných podmienok.

(5) Ak čakanie vozidla počas cesty je dohodnutou súčasťou prepravného výkonu alebo ak vzniklo pre nesprávne, prípadne nedostatočné údaje objednávky alebo z iných príčin na strane objednávateľa (účastníkov cesty), prípadne z príčin súvisiacich s účelom a spôsobom vykonania dojednanej cesty, objednávateľ prepravy je povinný poskytnúť dopravcovi náhradu za čakanie určenú tarifou.

Tretí oddiel
Preprava osôb na lanových dráhach

§ 27

Pre prepravu osôb a ich batožín na lanových dráhach, ktoré sú súčasťou mestskej dopravy, platia primerane ustanovenia prvého oddielu s týmito odchýlkami:

a) pre určenie poradia cestujúcich pri nastupovaní do lanovky môže dopravca vydávať osobitné miestenky,

b) cestovným poriadkom alebo výveskami dopravca môže určiť podmienky, za ktorých prepraví osoby lanovou dráhou mimo pravidelných jázd uvedených v cestovnom poriadku.

TRETIA ČASŤ
ZODPOVEDNOSŤ A UPLATŇOVANIE PRÁV Z PREPRAVY OSÔB

§ 28
Rozsah zodpovednosti

(1) Dopravca, cestujúci a objednávatelia osobitných ciest a účastníci týchto ciest zodpovedajú z prepravy podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, Hospodárskeho zákonníka a ustanovení tohto poriadku.

(2) Ak objednávateľovi osobitnej cesty vznikla škoda neuskutočnením dojednanej prepravy alebo nedodržaním časov dohodnutých na vykonanie cesty, dopravca je povinný mu škodu nahradiť, a to do výšky zaplateného cestovného alebo cestovného, ktoré zodpovedá objednanej preprave. Dopravca sa zbaví zodpovednosti, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať.

(3) Ak dopravca nemôže zistiť, ktorý z účastníkov osobitnej cesty škodu spôsobil, zodpovedá za ňu dopravcovi objednávateľ.

§ 29
Uplatnenie práv voči dopravcovi; zánik práv

(1) Práva objednávateľa osobitnej cesty podľa § 28 ods. 2 sa musia uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu. Ak sa práva neuplatnili najneskoršie do šesť mesiacov, zaniknú; šesťmesačná lehota sa začína od udalosti zakladajúcej právo, a ak ide o cestu objednanú socialistickou organizáciou, odo dňa, keď sa cesta vykonala alebo mala vykonať.

(2) Právo sa uplatňuje reklamáciou podanou písomne alebo ústne; ak ide o socialistickú organizáciu, len písomne. Ak sa právo uplatňuje ústnou reklamáciou, dopravca vyhotoví o nej

zápisnicu. Reklamujúci musí v reklamácii vymedziť, čoho sa jeho požiadavka týka, uviesť rozsah svojich nárokov, stručne ich odôvodniť a pripojiť dôkazné prostriedky.

(3) Ak reklamácia nemá náležitosti uvedené v odseku 2, dopravca vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí primeranú lehotu, nie kratšiu ako 8 dní. Ak sa reklamácia doplní v určenej lehote, platí, že bola riadne podaná.

(4) Dopravca je povinný vybaviť reklamáciu do troch mesiacov od jej podania. Ak dopravca celkom alebo sčasti zamietne reklamáciou uplatnené právo, je povinný svoje rozhodnutie odôvodniť.

(5) Právo občana uplatniť návrhom na súde náhradu požadovanú už reklamáciou u dopravcu sa premlčuje za jeden rok odo dňa, keď sa právo uplatnilo u dopravcu.

(6) Socialistická organizácia môže uplatniť svoje práva proti dopravcovi na hospodárskej arbitráži len vtedy, ak reklamácia bola celkom alebo sčasti zamietnutá alebo ak nebola vybavená do troch mesiacov. Právo socialistickej organizácie zaniká ak sa neuplatnilo do 6 mesiacov od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po odoslaní reklamácie dopravcovi.

§ 30
Uplatnenie práv dopravcu; zánik práv

Pre uplatnenie a zánik práv dopravcu voči cestujúcim a objednávateľom osobitných ciest platia ustanovenia Občianskeho zákonníka a Hospodárskeho zákonníka.

ŠTVRTÁ ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 31

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva dopravy č. 364/1953 Ú.l. (č. 410/1953 Ú.v.), ktorou sa vydáva prepravný poriadok pre mestskú hromadnú dopravu osôb (prepravný poriadok) v znení vyhlášky Ministerstva dopravy a spojov č. 7/1963 Zb.

§ 32

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júlom 1964.

Minister: Indra v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.